**Besluit van het college van B&W gemeente Aalten**

| | |
|---|---|
| **Zaakkenmerk/Onderwerp** | Z/20/081535/Centraal tellen 2e kamer verkiezingen 17-03-2021 |
| **Afdeling** | Bedrijfsvoering/team Dienstverlening |
| **Zaakkenmerk/Documentkenmerk** | Z/20/081535/D-290455 |
| **Vertrouwelijkheid** | Openbaar |
| **Portefeuillehouder** | A. Stapelkamp |
| **Uitvoeringsprog. Raad** | |
| **Besloten in de vergadering van** | B&W vergadering d.d. 02 feb 2021 |

Toelichting voorstel

**Samenvatting**


Portefeuillehouder: mr. A.B. Stapelkamp.

In het verleden heeft het college ingestemd met een ambtelijk voorstel om deel te nemen aan het experiment centraal tellen bij de verkiezingen in 2019. Ook bij de verkiezing voor de 2e kamer in 2021 kan weer worden deelgenomen aan het experiment centraal tellen. In het portefeuille overleg in december 2019 is dit al aan de orde geweest en is afgesproken opnieuw een verzoek te doen aan BZK om deel te kunnen nemen aan het experiment. De aanmelding is gedaan, nu is het nodig dat het college deze keus bekrachtigt. Het ministerie van BZK heeft inmiddels, zonder nu al zekerheid te kunnen geven over daadwerkelijke deelname door de gemeente Aalten, laten weten dat de gemeenteraad moet instemmen met die keuze. In het bijgevoegde concept raadsvoorstel wordt om instemming gevraagd

Sinds 2013 experimenteert de overheid met centrale stemopneming (CSO) bij verkiezingen. Doel van het experiment is het tel proces betrouwbaarder, transparanter en daarmee beter controleerbaar te maken.
Het kabinet wil doorgaan met de experimenten en bereidt een wetsvoorstel voor waarmee centraal tellen wordt opgenomen in de Kieswet.
Aalten heeft zich opnieuw aangemeld om deel te nemen aan het experiment voor de verkiezingen van de 2e kamer op 17-03-2021. Centraal tellen is bij de vorige verkiezing in 2019 goed bevallen. Gemeenten die zich aanmelden voor het experiment centraal tellen vervaardigen op de dag van verkiezingen alleen op lijstniveau een voorlopige telling/voorlopige uitslag. Tellen op het niveau van kandidaten vindt dan plaats

op de volgende dag door een daarvoor in te stellen Gemeentelijk Stem Bureau.

Tijdens de corona pandemie zijn er uiteraard wat extra uitdagingen maar wij denken dat centraal tellen beter is dan tellen op de stembureaus s ‘avonds. Centrale ruimte die we zelf inrichten voor het tellen van de uitgebrachte stemmen die we dan coronaproof kunnen inrichten. We hebben hiervoor de Aladnahal in Aalten gereserveerd. Bovendien zullen we voor het tellen van de stemmen de Craft Lean telmethode gebruiken. Een methode die coronaproof is.

**Voorgestelde beslispunten**

De beslispunten zijn:

1. Toestemmen in deelname aan het experiment centraal tellen bij verkiezingen (verkiezingen 2021)
2. De raad voorstellen in te stemmen met deelname experiment centraal tellen (verkiezingen 2021)

**Besluit**

akkoord

**Inleiding**

Sinds 2013 experimenteert de overheid met centrale stemopneming bij verkiezingen. Doel van het experiment is het telproces betrouwbaarder, transparanter en daarmee beter controleerbaar te maken.
Het kabinet wil doorgaan met de experimenten en bereidt een wetsvoorstel voor waarmee centraal tellen wordt opgenomen in de Kieswet. Inmiddels is door de coronapandemie het centraal tellen enigsinds onder druk komen te staan.
Toch denken wij dat centraal tellen een goed alternatief is vooral gezien de argumenten om centraal tellen in te voeren, argumenten die door ons onderschreven worden.
Ook tijdens corona denken wij dat het centraal tellen georganiseerd kan worden met inachtname van de R.I.V.M. maatregelen en we gaan gebruik maken van de Craft lean telmethode.
Deze methode houdt in dat er met papier wordt geschoven en niet met mensen. De tellers blijven op hun plek zitten en de voorzitter of tel-leider zorgt dat de te tellen stembiljetten op de plek komen waar ze moeten worden geteld. De methode is corona proof.

Gemeenten die zich aanmelden voor het experiment

centraal tellen vervaardigen op de dag van verkiezingen alleen op lijstniveau een voorlopige uitslag. Tellen op het niveau van kandidaten vindt dan plaats op de volgende dag door een daarvoor in te stellen gemeentelijk stembureau.
De stemmen uitgebracht via het briefstembureau blijven buiten het centraal tellen (de CSO). De stemmen die zijn binnengekomen via de briefstembureaus worden daar geteld tot en met het kandidaat niveau. De telling van het briefstembureau mag op de dag van de verkiezing 17-03-2021 om 7.30 uur beginnen. De uitslag van deze telling wordt later toegevoegd aan de uitslag van het centraal tellen.

Met centraal tellen wordt afgeweken van onderdelen van de Kieswet op basis van de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming en het Tijdelijk experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming.
Enkele aanvullende regels en de modellen voor de processen-verbaal van de stembureaus en van het gemeentelijk stembureau staan in de Tijdelijke experimentenregeling centrale stemopneming.

**Argumenten**

In de verkiezingshectiek blijkt het telproces een element te zijn dat zorgt voor (tel)fouten die van invloed kunnen zijn op de uitkomst van de stemming. Dat heeft hier en daar gevolgen die heel onplezierig zijn, zoals hertelling of een stembusuitslag die later niet blijkt te kloppen. Op dat soort fouten zit geen enkele gemeente te wachten. Centraal tellen heeft het voordeel dat dit gestructureerd en uniform kan worden georganiseerd zonder de tijdsdruk om snel een voorlopige uitslag bekend te moeten maken en met een frisse ploeg mensen die niet al een hele dag op een stembureau hebben gezeten.

De argumenten om te kiezen voor deelname aan het experiment centraal tellen worden door dit besluit door het college onderschreven. Door deel te nemen aan het experiment centraal tellen vermindert het risico op het maken van tel- en opnamefouten. Op de verkiezingsavond worden op de stembureaus de stemmen op partijniveau geteld (met uitzondering van de briefstemmen). Het tellen van de stemmen op kandidaat niveau wordt uitgevoerd op de dag na de stemming door een centraal tel team onder leiding van het GSB.

**Kanttekeningen**

| | |
|---|---|
| | Aalten is inmiddels aangemeld voor het experiment centraal tellen in een e-mailbericht aan experimentcentraaltellenminbzk.nl).<br>Er zijn diverse richtlijnen met betrekking tot centraal tellen. We gaan die nauwgezet volgen. |
| **Overleg gevoerd met** | Afdeling /Team: Burgerzaken<br>Persoon:<br>Overlegpunten: |
| **Vervolgstappen en planning** | • Direct na college en raadsbesluit: mededeling aan ministerie van BZK;<br>• Uiterlijk de 7e dag voor de verkiezing de locatie en tijdstip centrale stemopneming bekendmaken;<br>• Tijdig leden GSB laten benoemen door burgemeester en wethouders. |
| **Participatie** | Inmiddels is de Aladna hal in Aalten gereserveerd voor de centrale telling. |
| **Communicatie** | Zodra het ministerie van BZK heeft ingestemd met deelname aan dit experiment, zal op de gebruikelijke wijze hierover worden gecommuniceerd. |